

ABONAMENTUL:

Un an 70 Lei — 140 Cor.
 Sesiune 35 Lei — 70 Cor.
 Către anul 20 Lei — 40 Cor.
 Buletin anual număr 6 de
 15 bani sau 30 fl.
 Adresă p. curier și în-
 scrierilor Nr. 209.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂOAZĂ.

1 leu = 2 coroane.

În politică se moștenește cele mai adevărate, ce e rău dela predecesori și numai rareori, ce e bun. Aceasta constituie o ciudățenie, căci se caută în dispoziții, intenții și intențiile pot fi foarte elastice.

Guvernul dlui Marghiloman a înființat decretule-legi, deși bun, rău, avem un parlament. Guvernele care i-au urmat au păstrat dispozițiunea decretule-legi.

Guvernul dlui Marghiloman a luat și dispozițiuni financiare în Basarabia. A făcut egală rubla cu leul.

După alipirea Ardealului cu vechiul regat s'a luat dispoziția financiară că un leu este egal cu două coroane. La recucerirea Alsaciei-Lorenei, autoritatea franceză a decis că francul valorează o marcă douăzeci și cinci, și a făcut o rapidă operațiune financiară, preschimbând avutul nouilor săi cetățeni în valoare reală, luând în același timp dispozițiuni ca să nu poată fi introdusă nouă monedă germană, care să profite de avantajele acordate numerarului real, aflător la un moment dat în noile provincii.

Nu știm — și regretăm că până azi nu am putut afla adevăratele motive care au determinat ministerul de finanțe și guvernul să ia măsura ca leul să fie egal două coroane. Nu ne vine a crede ca statul să fi avut intenția de a înjumătăți avutul nouilor săi cetățeni, lucru pe care nu-l face un stat care intră ca eliberator, așa după cum a intrat armata română, iar nu ca cuceritor.

S'a repetat că stocul de monedă-hârtie austro-ungară era enorm și că deci statul ar pierde, dacă i-ar da aceeași valoare ca leului. Incontestabil că stocul era mare în teritoriile eliberate, cel puțin tot așa de mare ca și hârtia monedă a Băncii Generale Române, pe care au tipărit-o germanii la București. Logic ar fi fost deci ca guvernul din București să aplice aceeași unitate de măsură și monedei Băncii Generale, ca și monedei austro-ungare. Nu numai că ar fi fost logic, dar ar fi fost și drept în același timp, căci dispărea nuanța care s'a creat între cetățeni privilegiați și cetățenii cu averile înjumătățite.

Rezultatul practic de până acum a dovedit că se face un comerț pe o scară foarte întinsă cu lei și coroane, iar publicul care are mirosul fin, dă preferință leilor Băncii Naționale. În același timp, cursul coroanei scade la schimb pe piața Bucureștilor și în toate părțile vechiului regat. Acolo o coroană e primită de bancheri pentru 40, 42 și 43 de bani și încă și atunci și se face o favoare dacă și-o schimbă în lei. La Predeal în schimb, cursul e ceva mai ridicat. Casa Marmorosch Blank a telegrafiat proprietarului restaurantului gărei să nu dea decât 45 bani pe coroană. Chestiune de bancă și trafic...

S'a mai vorbit de lipsa de monedă a Băncii Naționale, și de diferite greutăți ce s'ar întâmpla. Credem că toate acestea puteau fi înlăturate dacă se consultau din vreme oameni recunoscuți ca specialiști. Aceasta ar fi una din foarte multele fețe ale acestei probleme financiare. Aproape că nu avem curajul să punem problema instituțiilor financiare, a depozitelor și a micilor economii.

Constatăm că aceeași situație nu mai poate continua și chestiunea unificării monedei trebuie să preocupe în mod serios pe toți acei care se interesează de interesul financiar al țării.

În cele expuse, nu am făcut decât să atingem în mod foarte la suprafață o problemă gravă. Semnalăm un rău și dăm cuvântul specialiștilor. — 4 Oct. 1919. X.

Scrisoare din București.

— Scurt istoric al crizei politice. De ce nu s'a format un cabinet Maniu. Guvern de generali. Cum a fost primit noul guvern. Falimentul vechilor partide. Necesitatea oamenilor noi. Ce fel de guvern ne trebuia. —

București 3 Octomvrie. Ultimile două săptămâni au fost consacrate exclusiv nepuținței de a se putea forma un guvern de care țara avea nevoie în actualele grele împrejurări. Sforile politice, trase de astă dată cu mai puțină abilitate, căci uneori corifeii politici au fost siliți să iasă din umbră și să păsească în arena, s'au dovedit niște odgoane, bune pentru vremurile de mult apuse.

Că nu s'au putut trage sforile, aceasta se datorește în primul rând bărbaților politici din teritoriile alipite, care având o altă mentalitate decât aceia ce domnește pe malurile Dâmboviței și altă concepție despre interesele țării, care primează interesele particulare de partid sau de persoană, nu au putut fi atrași în cursa ce li se pregătea și în care a căzut acum câțiva timp un bărbat politic de talia dlui Flondor, fostul ministru bucovinean.

D. Maniu, nu s'a lăsat a fi păpușă în mâna partidelor de aici, care, au voit a-i impune anumite condițiuni și a-i stoarce o *capitatio benevolentiae*.

Neputându-se forma un guvern dintre bărbații politici de aici, s'a făcut apel la președintele Consiliului dirigent, care a declarat că politica sa va fi o politică de apărare a integrității teritoriale și a suveranității statului român. Aceasta politică a avut asentimentul dlui Brătianu, dar s'a lovit de opoziția dlor general Averescu și Tache Ionescu. Tratatule neducând la nici un rezultat, s'a făcut din nou apel la d. I. Maniu, și era să se constituie un cabinet format exclusiv din bărbații teritoriilor alipite. Opinia publică a primit cu foarte multă simpatie această formațiune în proiect, și dl Tache Ionescu, unul din oamenii politici care știe să prindă cu ușurință situațiile și să urmeze curentele opiniei publice, a acceptat-o fără condițiuni. Lucrurile nu s'au petrecut tot astfel cu d. Brătianu, care, imediat ce-a fost pus la curent cu noua soluție, a cerut o audiență Soveranului după care a urmat guvernul de generali, care s'a construit imediat. Nu mai vorbim, de altă formație ce s'a născut moartă dela început — cu d. Manolescu-Râmnicănean, cunoscut încă depe timpul afacerii tramvaelor.

Guvernul de generali cari s'a constituit a fost primit rău de toată presa, iară de d. N. Iorga care își pune speranța că acest guvern va putea face alegeri libere și cere deci să i se acorde creditul de care are nevoie or'ce nou guvern, și de oficiosul partidului liberal „Viitorul” care salta de bucurie îndărătul noului guvern în uniformă. Faptul acesta a dat și mai mult de bănuț și populația, nemulțumită îndeajuns de felul de guvernare liberală, de multiplele afaceri ce s'au făcut sub trecutul regim, de specula la care a fost supusă grație interpușilor ce aveau legături la diferite ministere —, populația își manifestă față ostilitatea față de trecutul guvern și stă în expectativă față de guvernul de generali, privind cu amărăciune situația.

Guvernul de generali, guvern de scurtă durată are misiunea de a „rezolvi” chestiunea externă și în această privință d. general Vă-

toianu a făcut următoarele declarațiuni unui ziar:

„Vom discuta și vom primi tot ce nu este în contradicție cu interesul, demnitatea și independența Statului nostru. De altfel acesta-i procedul adoptat de noi în toate chestiunile care se rezolvă la Paris prin convențiuni speciale: discutăm și primim tot ce se poate primi în cadrul fixat mai sus sub forma unor convențiuni speciale bine precizate. De îndată, însă, ce vom ajunge în fața vre-unei polițe în alb, precum sunt clauzele generale din tratatul cu Austria, vom refuza categoric semnătura noastră.

În definitiv, ce rost și ce scop mai pot avea asemenea polițe în alb din moment ce am primit prin convențiuni speciale tot ce era de discutat și de primit?”

iar în ce privește cea internă, de a garanta libertatea alegerilor. Aci însă e punctul principal, întrucât personal, d. general Văitoianu e acuzat de strânse legături cu liberalii și ziarele au publicat că dsa fusese ales președintele clubului liberal din Focșani, demnitate pe care ar fi refuzat-o. Opinia publică vede însă o garanție în bărbații politici din teritoriile alipite și speră că cel puțin ei vor putea exercita un control asupra guvernului de generali.

Fapt e, că am ajuns la falimentul vechilor partide, care s'au dovedit incapabile de mărșălaș timpurilor prin care trecem, și toată lumea așteaptă să apară oamenii noi, care să înlocuiască pe vechii politicieni. Căci partidele politice — vorbim de cele vechi — nu s'au îngrijit nici odată a crește o nouă generație politică, așa că vedem apărind pe scenă aceeași și aceeași oameni, cu care ne deprinseseră de treizeci de ani încoace. Refacerea se așteaptă dela oameni noi pe care ar trebui să-i aducă alegeri libere, dar mulți din aceștia, desgustați de desfiul moral întins de istoricile partide, stau în pasivitate.

S'a pus întrebarea dacă guvernul de generali e constituțional sau nu, s'a adus în discuție Coroana și s'a spus că e lăsată descoperită; din punct de vedere juridic se epuisează toate argumentele cu puțință pentru a se demonstra de către politicieni ilegalitatea actualului guvern. Dar acest guvern, a adus cu sine două lucruri: 1) falimentul partidelor politice, care s'au dovedit incapabile la vremuri noi și 2) speranța în oamenii noi care au fost înăbușiți de însăși aceste „partide istorice”.

Totuși, în împrejurările actuale, populațiunea ar fi dorit nu un guvern de generali, ci unul de specialiști. Specialiștii nu în sensul faimoșilor miniștri de interne care scoteau din urne deputat și senator pe oricine voiau, ci specialiști de carieră.

Astfel în situațiunea grea financiară în care se află țara, cu un buget care cifrează peste 200 milioane deficit lunar, era necesar la finanțe un om pregătit și recunoscut ca un bun cunoscător al chestiunilor financiare; la interne era nevoie de un bun organizator, căci în România veche totul e dezorganizat; la justiție un bun jurist, căci suntem în epoca

de prefacere a legiurilor și a conexiunii diferitelor legiuri; la lucrări publice un om care să se priceapă a organiza și care să știe că rețeaua de căi ferate e în strânsă legătură cu economia țării; la agricultură un specialist care să traducă în timpul cel mai scurt, în fapt, exproprierea etc.

Acesta e guvernul de muncă, de ordine, de pricepere și de prevedere de care are nevoie țara și pe care îl așteaptă să ia locul limbii noastre politicieni care pun mai presus interesele lor personale și ambițiile ce-i torturează, decât interesele celor mulți și mici care reprezintă țara cu toate aspirațiile ei de mai bine.

Alexis Gruia-Vodă.

Către patroni.

Unul dintre interesele cele mai capitale ale țării este de bună seamă ca toți muncitorii să aibă putința să muncească, pentru a-și putea susține familiile.

La acest rezultat se poate ajunge însă numai prin satisfacerea ofertelor de muncă.

În orașul nostru există un birou de mijlocire al muncitorilor cari nu au încă angajamente.

Patronii, în interesul lor propriu, precum și în interesul muncitorilor, care se găsesc la dispoziția biroului de mijlocire, vor face un serviciu muncitorilor, servindu-și totdeauna și propriile lor interese în cazul când vor anunța acestui birou toate eventualele ocazii de muncă.

Patronii, fie de orice branșe, vor fi bine serviți de oficiul de mijlocire, ori de câte ori vor avea nevoie de muncitori, fie femei, fie bărbați.

Adresele vor fi aduse la cunoștința oficiului central de mijlocire al muncii, verbal sau în scris, în str. Sf. Ștefan No. 2.

Toate mijlocirile se fac în mod gratuit.

Cazul colonelului Tănăsescu.

Autoritățile militare superioare au dat următorul comunicat, în conflictul ivit între col. Tănăsescu și profesorul Alex. Popescu-Necrești:

„Neputându-se admite în nici un caz ca un ofițer superior și având o înaltă situație să-și facă dreptate singur în chiar pretoriul comandamentului său autoritățile militare superioare au luat măsuri disciplinare imediate contra colonelului Tănăsescu.

În același timp d. general Istrati a fost însărcinat cu anchetarea acestui caz.”

În același timp «Viitorul» anunță că s'a decis a se lua măsuri aspre, în contra numitului ofițer.

Noua circulație a trenurilor

— De ce nu s'a putut stabili legătura... proiectată. —

Eu începere dela 1 Octombrie în vechiul regat s'au pus în circulație noui trenuri accelerate, în legătură cu căile ferate din Ardeal.

Nu știm dacă a fost consultat sau nu d. Bohățel în privința aceasta, dar bănuim că cel puțin de formă va fi fost consultat în ultimul moment. Bănuim deoarece, presa din vechiul regat scrie că teritoriile nu au legătură decât până la fostele granițe. De aci ar rezulta că șeful resortului căilor de comunicație nu a fost consultat, ceea ce constituie o profundă eroare.

Dar, credem că atunci, când ai un specialist ca d. Bohățel, care cu un material puțin redus la jumătate celui din vechiul regat, și cu o rețea de căi ferate duble, a putut stabili o comunicație regulată în tot Ardealul, o consultare mai amănunțită nu era la prisos.

Cunoaștem cazuri interesante de procedare ale CF. din vechiul regat ca să nu ne mai mirăm de farsa pe care uneori oamenii și-o pun singuri la cale.

INFORMAȚIUNI.

Import—Export—Permise.

Cetim următoarele rânduri în presa bucureșteană:

„Pentru a se pune capăt diferitelor neînțelegeri, cu privire la import și export între dispozițiile luate de consiliul dirigent și autoritățile din vechiul regat, se va da un nou decret-lege prin care să se extindă dispozițiile legiurilor noastre din regat și în toate ținuturile alipite.

În Ardeal se vor înființa direcțiuni regionale cari se vor pronunța numai în chestiunile locale la import și export.

Aceste direcțiuni vor funcționa însă sub dependența direcției comerțului din regat.”

Neînțelegeri cu privire la import-export-permise, dacă neînțelegeri au fost, credem că n'au fost provocate din Ardeal.

Modul în care este reiat comunicatul de mai sus, lasă unele nedumeriri în opinia publică, pe care noi ținem să accentuăm că a fost o mare deosebire de practică între aici și acolo.

Măsura o găsim criticabilă, din punctul de vedere al intereselor generale. Comerțul pretinde celeșitate. A cere unui importator din Arad de pildă, să ia drumul Bucureștilor spre a-și căpăta aprobarea cuvenită, înseamnă a-l sfătui să renunțe de a mai face import-export.

O altă soluție, credem că va veni dela resortul indicat.

— Cu privire la știrile care au circulat că mai multe industrii miniere din Ardeal au fost cumpărate de diferite societăți anglo-americeane, fie chiar prin trecerea acțiunilor din mâna proprietarilor lor — unguri stabiliți în Budapesta, s'a hotărât următoarele pentru a se curma orice svonuri tendențioase:

»Se suspendă până la 6 luni după încheierea păcii generale orice tranzacțiuni miniere și industriale din întreg cuprinsul României și ținuturile alipite«.

— Din inițiativa învățătorilor români din Brașov, s'a lansat un apel către Asociația învățătorilor români din Ardeal, Banat și celelalte teritorii pentru a se convoca al doilea congres al învățătorilor, în a doua jumătate a lunii Octombrie.

Scopul acestui congres e de a stabili asupra situației învățătorilor și unificarea învățământului.

— Un agent dela Brigada de siguranță din Arad, a prins acum câteva zile în gard o persoană care aducea din Budapesta, într-o valiză, frumoasa sumă de 2 (două) milioane coroane comisiei Băncii generale, neștampilate. Acești bani intenționa desigur să-i ducă la București, unde ștampilarea ar fi mers.

Nenorocul său c'a fost prins și deci adio visuri de milionar.

La perchiiziție a început să plângă, spunând: „Nu credeam să scap”. Siguranța a înaintat pe acea persoană autorităților competente, care suntem siguri, vor fi drepte și nemiloase.

În folosul Soc. Invalizilor din război, s'a organizat pentru ziua de 9 Octombrie crt. în „Palatul Cultural” o mare auditiune muzicală sub patronajul dlui general Mihail Obogeanu comandantul diviziei I, cu binevoitorul concurs al dșoarelor: Dora Lepa soprană, legeră care a reperat mari succese în orașele din Banat și Transilvania, al dșoarei Magda Weil, destul de cunoscuta noastră virtuoză violonistă, cu un repertoriu format din bucățile ce au avut succese în marele orașe ale Europei unde dsa a concertat, și al dlui Imre Racz bas profund dela opera din Budapesta.

Având în vedere frumosul scop, pentru care se dă această auditiune precum și valoroșii artiști care dau concursul, sperăm că — acest concert se va bucura de o deosebită atenție din partea publicului.

— Marți, în 7 Octombrie c. va ținea ședință comisia administrativă a județului Arad. Între altele comisia va discuta și va lua decizii în aceasta ședință cu privire la ajutoarea familiilor celor mobilizați și a foștilor prizonieri cari însă nu s'au putut întoarce la vetrele lor.

Toți medicii și rigorozații în medicină—Români — din județul Aradului sunt rugați a participa la o consfătuire, care se va ținea Miercuri, 8 l. c. la ora 11 a. m., în sala festivă a primăriei din Arad. Dr. LAZAR POPOVICI, consilier la resortul ocrotirii sociale.

Po 525-3.

Nr. 4685 din 5 Septembrie 1919.

Instrucțiuni asupra circulației.

Pentru înlesnirea călătoriei din vechiul Regat, exclusiv Dobrogea, în zona militară (adecă provinciile alipite și Dobrogea) și invers, s'au luat următoarele dispozițiuni:

1. În principiu, circulația pentru supușii români devine liberă fără a mai fi nevoie de permisele Marelui Călier General sau a corpurilor de armată etc., până la o linie care trece prin:

În Basarabia: Iacul Alibiei, localitățile: Divizia Volontarilor, Causeni, Mireni, Chișinău, Orhei, Tolonești, Balti, Baraboiu, Briceeni, Lipvari. Linia urmează apoi cursul Prutului până la punctul unde vechea frontieră între Bucovina și județul Dorohoi atinge Prutul. Pentru localitățile citate mai sus de asemenea nu se cer permise de circulație.

În Bucovina, începând dela punctul unde vechea frontieră între Bucovina și Dorohoi atinge Prutul. Linia urmează spre vest cursul Prutului, până, inclusiv, la Cernăuți scoborîndu-se apoi spre sud-vest de Storoținești prin Budeniț—Baia—Moldoveneasca—Seletin—Izvor—Cârjibaba. (Pentru toate aceste localități nu trebuie permis.)

Până la linia ce trece de-a lungul șoselei dela Cârjibaba (Bucovina) prin borșa—Sighetul Marmăției—Sătmăr—Cărei-mari—Mihailalău—Oradea-mare—Salonta—Șimand—Arad. (Inclusiv toate aceste localități fără permis.)

În Banat linia merge începând dela Arad în lungul cursului Murășului și apoi urmează până în Dunăre linia de demarcație care desparte zona din Banat ocupată de români, de cea ocupată de sârbi.

În Dobrogea până la linia de sud a județului Costanța.

Bineînțeles că supușii români vor trebui în orice caz se poarte asupra lor biletul de identitate. (Carte de legitimație personală) eliberat de autoritatea comunală (la sate) sau polițienească la orașe, cuprinzând semnamentele exacte și semnătura posesorului. Aceste bilete de identitate nu au nevoie de nici o viză specială a autorităților militare însă trebuie să fie eliberate de cel mult 6 (șase) luni.

Militarii români trebuie să posede în timpul călătoriei ordinul de serviciu sau biletul de voie regulamentar, în care să fie prevăzută localitatea de destinațiune.

II. Supușii străini în zona militară, trebuie să posede biletul de liberă petrecere în țară eliberat de autoritățile polițienești și de siguranță și afară de aceea trebuie să posedă un permis special de călătorie eliberat de unul din comandamentele militare arătate mai jos conform modelului anexa I (hârtie roșie). Pentru a obține permisul de circulație supușii străini cari au domiciliat pe teritoriul fost ocupat de inamic, trebuie se prezinte un certificat eliberat de Ministerul de Finanțe, prin care se arată că au restituit sumele ce au primit ca despăgubire dela armata inamică de ocupație, sau că nu au primit asemenea despăgubiri.

Militarii aliați și persoanele aflate în serviciul statelor aliate, cari călătoresc în interes de serviciu sau pentru executarea unei misiuni speciale, trebuie să poseadă o autorizație eliberată de M. C. G. (Biroul de contrainformații).

Militarii streini cari călătoresc în interes personal trebuie să posede un permis de circulație identic celui provăzută mai sus pentru supușii streini.

(Va urma)

Orfelinate de copii.

— In ajunul înființării orfelinatului din Siria. —

Ocotirea orfanilor noștri este o chestiune importantă încât nu se poate în destul scrie și vorbi despre dânsa. Ea este a noastră a tuturor, a statului nou, care are trebuință de fiecare braț, de fiecare cetățean pe care și-l crește.

D. dr. Lazar Popovici însărcinat cu organizarea orfelinelor a venit la Arad, unde a vizitat toate autoritățile bisericești, civile și militare, găsim pretutindeni un viu interes pentru acești sărmani orfani. Mai ales însă femeile noastre, cari totdeauna au fost la înălțimea chemării lor, au fost acele cari și-au oferit imediat sprijinul material și mai ales moral. „Reuniunea femeilor române” din Arad în frunte cu v.-prezidenta ei dna dr. Ispravnic a luat sub ocrotirea ei pe micuții orfani aduși aici din județul Cenad și i-a așezat în conviciul învățătorilor îngrijindu-i până când vor fi plasați în alte părți. Și suntem absolut liniștiți de soarta acestor nenorocite victime ale vieții știindu-i sub gingașa îngrijire a damelor noastre din Reuniune!

După primul pas făcut în Arad, d. Popovici a plecat în județ făcând propagandă printre săteni.

Avem însă toată nădejdea și încrederea și avem deja multe semne, că în curând poporul nostru va înțelege importanța chestiunii pe de o parte, pe de alta inima lui bună și sufletul milos îl va face să dea adăpost și cămin părintesc acestor nenorociți copii fără sprijin în lume. Mai ales avem nădejdea că și preoții și învățătorii noștri de pe la sate, au îmbrățișat cu toată căldura și interesul această chestiune atât de importantă.

* * *

Un teren deosebit priincios s'a găsit în frunțașă comună Siria, unde s'a ținut o adunare populară din inițiativa dlui Dr. Hotăran, care prezentând pe d. dr. Popovici, trimisul ministrului de ocrotiri sociale, acesta explică popoului ce este ocrotirea socială, și ce importanță vitală are îngrijirea orfanilor dați pradă tuturor relelor și lăsați în voia sorții. Și aici femeile au fost acele cari îndată s'au și pus pe lucru.

Reuniunea femeilor române din Siria și jur în frunte cu președinta ei dna Eugenia Bogdan, condusă de cel mai nobil sentiment a luat asuprași toată afacerea ocrotirii orfanilor, a pornit o vie acțiune pentru plasarea a cât mai mulți copii și pentru înființarea unui orfelinat. Prezidenta Reuniunii dna E. Bogdan, v.-președinta Valeria Ghitta și dnele din comitet Cornelia Rați și Elena Crucean și multe alte al căror nume ne scapă — au colindat zile de rând din casă în casă, căutând să găsească cămin părintesc pentru câte-un orfan și adunând totodată ofrande și daruri pentru orfelinatul care se va deschide în curând. Poporul s'a arătat bun și dăruic ca totdeauna și a promis concursul și sprijinul pe lângă damele din societate, soțiile meseriașilor noștri și țărancele noastre membre în comitet.

Duminica trecută Reuniunea a aranjat o serbare populară, pentru a cărei reușită a lucrat mult d. Popovici, comerciant. S'a adunat o frumoasă sumă pentru scopul orfelinatului. Pentru azi, 5 Sept., țărănimea frunțașă din Siria condusă de d. învățator Pleș, aranjează o reprezentațiune teatrală urmată de dans. Și venitul curat a acestei serate se dă pentru orfelinat — dovadă că poporul din Siria a înțeles nobila misiune a Reuniunii femeilor.

Sperăm că în curând se va deschide în Siria un măndru locaș de iubire și căldură și va fi adevărat cămin părintesc pentru cei crescuți la vetre streine — adeseori în ură pentru neamul lor.

Exemplul frumos al comunei Siria să servească de îndemn și altor comune frunțașe ale noastre.

Inlăturarea unui groaznic accident.

— Generalul Mărdărescu victima unui atentat. —

Un grav accident de tren care era să coste viața generalului Mărdărescu comandantului trupelor din Transilvania și a suitei sale, era să aibă loc în gara Timiș, lângă Predeal.

D. general Mărdărescu, plecase cu tren special spre Oradea-Mare. În gara Timiș, trenul în loc să o ia pe linia destinată plecării, a fost îndreptat pe o linie laterală al cărei capăt da într'o prăpastie.

Mulțumită atenției încordată a mecanicului și frânelor bune, trenul a putut fi oprit brusc la cinci metri de prăpastie. Toate vagoanele s'au defectat și cei din tren s'au aies cu spaima numai.

Făcându-se cercetări s'a constatat că acarul și impiegatul din gară dispăruseră. După câteva ore de cercetări au putut fi prinși.

Li-s'au luat declarațiile după care au fost arestați.

Faptul a produs o adâncă emoție în Brașov, unde vestea acestei neglijențe, despre care unii spun că a fost un atentat plănuț, a produs ce mai rea impresie.

Congresul general al Preoților.

În zilele de 30 Sept, 1 și 2 Octombrie s'a ținut la București congresul preoților din vechiul regat și teritoriile alipite.

Au luat parte un mare număr de preoți din întreg cuprinsul României.

S'au discutat chestiuni de ordin spiritual, precum și chestiuni care interesau direct preoțimea.

La propunerea priintelui Nicolae Bălan din Sibiu s'a admis autonomia bisericii și s'a dat celor următorului deziderat care a fost admis de toți cei prezenți:

Preoțimea ortodoxă română, întrunită în primul ei congres în București, discutând amănunțit chestiunea unificării și a organizării Bisericilor ortodoxe din cuprinsul României întregite, a căzut de acord asupra următoarelor deziderate:

I. Întreaga preoțime română dă expresie vici sale dorințe ca, drept consecință a înfăptuirii unității politice naționale a neamului nostru și în conformitate cu canonul 30 Apostolicesc; singuraticile bisericii ortodoxe române din cuprinsul României întregite, să fie împreunate într'o singură bis. ort. rom. autocefală, având ca organ central al unității sale spirituale pe Sf. Sinod, compus din toți ierarhii ei.

II. Cerem ca statul român, păstrându-și tradiționalul caracter ortodox și acordând bisericii tot sprijinul moral și material, să recunoască și să garanteze în constituția sa deplină autonomie pe seama bisericii ortodoxe, care, ca instituție de cultură religioasă morală și călăuzită de duhul celui mai luminat patriotism, va crește cetățeni devotați intereselor superioare ale statului.

III. Cerem instituirea unui congres superior bisericesc, ca for suprem legislativ și jurisdicțional, care va exercita în acord cu Sf. Sinod episcopesc, drepturile autonomiei bisericii. Congresul superior bisericesc se va alcătui din reprezentanții clerului și popoului din întreaga biserică.

S'au discutat și s'au aprobat apoi diferite alte deziderate.

Congresul s'a terminat Joi seara. Cu acest prilej Casa Bisericii a oferit un banchet congresiștilor în sala de maraforă a hotelului Boulevard.

— Abonații cari își schimbă domiciliul sunt rugați, ca deodată cu noua adresă să ni-o comunice și pe cea veche, căci în caz contrar expedierea suferă întârziere.

Abțineri dela alegeri.

— Partidele care se abțin. Convocarea corpului electoral. Deschiderea parlamentului. —

În urma constituirii guvernului de generali, partidul dlui Flondor din Bucovina, precum și toate celelalte partide, afară de al dlui ministru delegat, au decis să se abțină dela alegeri.

În capitală „Liga Poporului” al cărei președinte e d. general Averescu a ținut Joi 2 Oct. o întrunire dela care generalul a lipsit. S'a cetit în schimb o scrisoare a sa prin care anunță că liga nu se va prezenta la alegeri. După discuțiuni contradictorii, membrii Ligei au votat o moțiune prin care declară că se abțin dela alegeri.

Vineri, 3 Octombrie d. Tache Ionescu, șeful grupului conservator-naționalist a decis ca gruparea dsale care luptă alături de generalul Averescu, să se abțină de la alegeri.

Grupul țărănesc de sub conducerea dlui T. Mihailescu, nu s'a pronunțat încă, deosemeni nu se știe precis nici care va fi atitudinea socialiștilor.

Rămân deci până în prezent în vechiul regat liberalii, conservatorii progresiști (Al. Marghiloman) naționaliștii (N. Iorga) și diverse grupări independente care au și depus candidaturi.

În Basarabia diversele grupulețe, costituite mai mult în vedere de agitație, au declarat că se vor abține dela alegeri.

Alegerile pentru camera s'au fixat la 2, 3, 4 Noembrie; pentru senat la 7 și 8 Noembrie; la 9 Noembrie Colegiul Universitar.

Convocarea parlamentului a fost fixată pentru 20 Noembrie. În prezent se amenajează palatul Camerei și Senatului pentru a putea satisface numărul noilor parlamentari.

Colecta pentru

biserica Mărășești.

Donațiunea parohiei din comuna

Bulani, județul Arad cor. 150.—
Suma din urmă cor. 15,714.38

Total: cor. 15,864.38

Telegrame.

Conflictul italo-jugoslav.

Roma. — Conflictul italo-jugoslav se agravează. Jugoslavii, concentrează mari trupe de voluntari și trupe regulate la granița dinspre Dalmația, precum și în jurul orașului Fiume.

Jugoslavii declară că nu au intențiuni ostile, dar graba și dimensiunea măsurilor luate sunt un indiciu suspect. (Ag. Dacia).

Contractele noastre vamale.

Paris 4. — Consiliul celor cinci a în-cuviințat, ca noile state, înființate din fosta monarhie liabsburgică, să încheie de pe acum noile contracte cu privire la vama importurilor și exporturilor. România, Jugoslavia și Cehoslovacia și-au stabilit dealungul întregii frontiere noile oficii vamale statornice, cari acum au fost în întregime aprobate de consiliul celor cinci.

Guvernul ungar cere extradarea lui Bela Kun.

Budapesta 4. Guvernul ungar a remis guvernului Austriei germane prin Paris o notă, în care cere extradarea momentană a lui Bela Kun, Kunffy, Böhm, Landler și a celorlalți șefi comuniști maghiari, cari se află sub paza guvernului din Viena. (Ag. Dacia.)

Cenzurat: Dr. S. Micler.

Impotriva colportierilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

— Abonații din Iosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea ungurească.

IOAN MUSCApantofar de modă pentru bărbați și femei
ARAD, str. Salac nr. 3.

Primește pregătirea și toffelul de ghete moderne și franceze, pentru femei și bărbați. Prețuri solide. Serviciu prompt și conștiințios.

Mu. 529.

„ARĂDANA”

societate comerț și industrială pe acțiuni. Arad.

Fiind deja scadentă rata II. a acțiunilor institutului nostru, rugăm On. acționari să binevoiască a o achita în timpul cel mai scurt posibil sau direct la cassa institutului (Piața Boroș-Beni) sau prin asemnată.

A 530—3

Direcțiunea.

**PREPARATUL CEL MAI IDEAL CONTRA
ASUDATULUI DE MÂNI ȘI DE PICIOARE**

E PREPARATUL

PUDRA „ANOSMIN” prețul — — — — 6 cor.
SPIRITUL „ANOSMIN” prețul — — — — 6 ”

USCĂ, INCEATĂ MIROSUL INDATĂ.
INCEATĂ ASUDATUL.

Preparatele de sus se prepară conducătorul farmaciei RÓZSNYA Y.

IULIU ASMANY, farmacist

A R A U, colțul pietei Libertății
și colțul străzii Eötvös. Po 204-40

AVIZ.

Retrăgându-mă dela firma Ștefan Ezeiler mi-am redeschis

atelierul de pictat firme

în strada F. Deak nrul 38. Primesc executarea cea mai artistică a firmelor cu prețuri de tot convenabile. Rog binevoitorul sprijin.

A 527—1

Iuliu Zöldy.

**RECLAMA ESTE SUFLEIUL
COMERCIIULUI.**

CASĂ PATER DE VÂNZARE

în ARAD, Strada Deak Ferenc 20/a. Reflectanții să se adreseze proprietarului în Str. Kiss Ernő Nr. 9. parterre. Mo 526—1

Un hotel și restaurant

din cauza retragerii e de vândut. Numai cumpărătorii români pot reflecta. Amănunte în cancelăria de anonțuri a lui

ȘTEFAN WALLINGER

mijlocitor de vinderi și cumpărări.

ARAD, Strada Lazar Vilmos.

A 528—1.

FRĂȚII BURZA

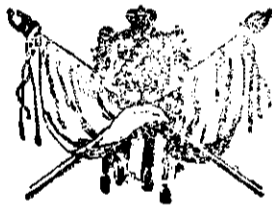
COMERSANT DE FER

**Magazin de mașini agricole
și articole de specialitate**

ARAD, Piața Boroșbeni nr. 1. :: Telefon 604.

Mare depozit de rîșnițe de porumb și ovăs, de mână cu mână sau putere motorică, mașini (Triers) de ales negreața, vânturătoare, pluguri de săpat și arat, grepe, locomobile de benzină, 12 puteri de cai, mașini de treerat (îmblătit) cu îmblăitoare aparie, ogarnitură de plug de arat cu două locomotive de aburi și cumpănă de tăietoare, oleiu de mașini și de cilindri. — Metal alb (compozițios).

Bu 235—25

STEAGURI NAȚIONALE

se află de vânzare în diferite mărimi la:

**LIBRĂRIA
CONCORDIA**

Arad, str. Francisc-Deak 39.

Comandele mai mari pentru plăși etc. se expediază prin curier.

— Revanzătorilor acordăm rabat. —

Li 293

„Gospodăriile Țărănești”

Societate Anonimă. — Capital Lei 10.000.000

Înființată pentru a furniza în condițiunile cele mai avantajoase și direct de la marile centre industriale și comerciale din străinătate tot ceea ce este necesar pentru gospodăriile țărănești ca: unelte agricole, obiecte casnice, articole de îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente etc.

Caută reprezentanți și depozitari solvabili și pricepuți în toate orașele din țară. Se trimit prospecte la cerere.

Ofertele se primesc la sediul Societății Bulev. Carol 11 bis, București

Ofertanții trebuie să specifice în ofertele lor toate detaliile referitoare la situația lor comercială în sprijinul solvabilității lor.

A. 514—3.

FIRMA CAROL ANDRENYI ȘI FII, ARAD.

caută pentru prăvălia de fier

DOI INVĂȚĂCEI

respectivii să fie absolvați de 4 clase civile, și să posede pe lângă limba română și cea magiară eventual germană.

A 521—3.

AVIZ.

Corpul VII, Armata are nevoie de 100.000 chgr. brânză.

Condițiunile de furnituri se pot citi în Gazeta Oficială Nr. 56. De 532—3.

Se vinde

din mână liberă o prăvălie cu trecere, cu intravilan mare, clădiri dependente și drept de cărcimărit și băcănie, așezată lângă gara din Hălmagiu.

Se poate vede. Cei ce se interesează să se adreseze la proprietarului Francisc Grünwald, maiestru-butnar, gara Hălmagiu, Strada Magyar nr. 25. Gu 531—2.

NOUȚĂȚI LITERARE

de vânzare la

„LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, strada Francisc Deak nrul 39.

Revista Istorică. Dări de seamă, documente și notițe. Publicată de N. Iorga, cu concursul mai multor specialiști. Până acum au apărut 10 bre. Prețul unui număr 1 leu.

Arhiva pentru știința și reforma socială. Organ al Asociației pentru studiul și reforma socială. Director D. Gusti. Anul I. No. 1. Apare trimestrial. Revista de drept e dată de resortul de codificare. Până acum au apărut patru numere a Lei 2.50.

Istoria Târgu-Jiului de Alex. Ștefulescu. Ediție II-a. Cu numeroase ilustrațiuni.

Coriul istoric și pitoresc de Alex. Ștefulescu. Cu multe ilustrațiuni.

De vânzare la Librăria Concordia, Arad, Str. Deak Ferenc nrul 39. Li. 440.

Gănduri și leane din vremea războaiului de Matie, Regina României. Ediția III.

P. Delfu. Povestea lui Făt-frumos. — Zile de energie. — Impresii și povești de pe front 1916—1917 de Căpitanul G. Bogulescu. Ediția II.

Dr. A. Dobrescu. Boala necroasă și mentale. prevenirea și tratamentul lor.

Detacian C. Tăstănuanu. Trei luni pe câmpul de războiu. Ziarul unui comand, ofiter în armata Austro-Ungară, care a luat parte cu glorioși români din Arad la luptele din Galizia. Ediția a III-a revizuită și întregită.

Const. Năzirescu. Addio Del Passato. Poezii.

Dr. I. Bordea. Din mărețele zile ale neamului. Unirea din Arad.

Petru V. Haneș. Basarabia, autonomia, neamul și unirea cu România.

Dimitrie G. Marim. Consilier la Curtea de apel din București. Conștiințele unirei Ardealului și Bucuriei sub rapedul naționalității române.

Sabul une all'is. Poeme par L. Bachelin. Educația. Revista pentru școală și familie. Anul II Nr. 4.

P. T.

Cu onoare aducem la cunoștința onoratului public că

**ATELIERUL NOSTRU
DE ZINCOGRAFIE**

I-am deschis, având la conducere un specialist care și-a câștigat practica în cele mai renumite ateliere din străinătate. Astfel am ajuns în plăcuta situație de a putea executa prompt orice lucrare atingătoare de aceasta branșă pe lângă prețuri convenabile. Executăm clișee după desemnurile cele mai fine. Autotypie după fotografie. Foto Lito, etc. Comenzile se vor adresa:

TIPOGRAFIA „CONCORDIA”

soc. pe acții secția Zincografică

ARAD, str. Zrinyi nr. 1a.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI ZIARUL
„ROMÂNUL”.